

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XXXIV. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm619/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

ket paa mig, og seer jeg ikke meget fejl, da heres han mere til Historiens Konst-Kammer, end til dens Universitet og Konst-Academie, mere til Tydsklands Natur-Historie, som en indviklet Antropologie, end til Historien om, og Udviklingen af, hvad der er forknættet i ham.

Dog, alt Sligt er kun Smaaating mod hvad jeg selv kunde fristes til strænge at paatale: Dværspringet nemlig af hele Nordens Historie efter Tredivaars-Krigen. Var jeg en Tydsker, da slap jeg nemt fra denne Anke, og gav kun Læseren en lang Ræse, det vil her sige: en halvtiødt Renselse for, at i Nordens Rige, hvist da i min Mund lob sammen med det hellige romerske, er Danmark kun et Anner til Tydskland, omrent som Sverrig til Frankrig. Men, stænd denne Undskyldning kunde synes at komme mig vel tilpas, og udgøet jeg til Nød kunde broise, hvad Hogen maafee selv stadfæster, at jeg har lidt tydsk Blod i min lille Finger, næmner jeg dog ikke at istemme, hvad det gjør mig ondt at høre, selv Steffens skal ynte om, uagtet jeg turde pantage mig, endog af hans egne Skrifter, at bevise det Mobsatte. Kort sagt, jeg er, hvad neppe Noget af mine Læsere omtviler, med Liv og Sjæl dansk, og har jeg nogen Land, som jeg velsig bilde mig ind, da er den ingentunde tydsk, men

dansk, og altsaa gives der en dansk Land, som besvæder den tydsk, og det ikke blot i mig; men i alt hvad der gennem Lidene er enig med mig, og har betakket sig, som jeg betakker mig, for at Optagelse i tydsk Forbund, de føre saa hvad Navn de vil, fra Gatters og Cheruskers af, til dem der stiftedes under Preusens og Frankrigs Ørne. Vel holder jeg meget af Ordspog, og vil ikke nægte, at vi har et der hedder: som man raaber i Skoven, saa snaer man Svar; end videre besjender jeg, at tydsk Raad har alt for tit i Skoven fundet Gjenlyd, men paastaaer jeg dog, at det var ti i Danmark Land, det var, hvad Echo altid er, og hvad det gjælder for i Nordens Mytter: det var kun Dværgs-Maal, som Danmark kan aldrig nemme, før de forsøge Mødermaalet, og altsaa er ei tanger Danmark; thi albrig lader sig det bløde, jævne, runde Høgs-Blad udlatte, til en Egekrands for Hermand og Thusnelde. Man ved da og, det gamle Ordspog er, som flere danske, under flje llet, og udfiger, hvad Historien stadfæster, at, som man raabte til, sa a fik man Svar i Skoven; thi intet Død, undtagen Gud's og Sandheds, har fundet dyp og klar og varig Gjenlyd i det danske Hjerte, og til man kan bevise, at Sara er Echo af Albert fra Stade, og Kingo af Poul Gerhard, skal man nodes til at ind-

rømme, at her, i deres og deres Fæderes Bøger, er en, vel ikke hindret, men ubentvilet dog indholdrig dansk Literatur, som Tyskerne i det Mindste gjorde vel i at lade ståe ved sit Værd, til de lærte at kende den, og gjorde ubentvilet vel i at Hjelpe særdeles Opmærksomhed. Det har de nu imidlertid ikke gjort, og selv den islandiske Literatur, som Noget af dem i den sidste Tid have leget med, betragte de som Gjenlyd af oldtydske Dyd, de rigtig nok hne glemt, men dog indbilde sig, man gjerns, uden at have dybere Blyst. Kommer end de, kunde gemme, til Trods for de flittende Læser. Saameget er da unægtelig, at Norden ikke, siden Skrift kom paa Tyd, og neppe siden Skrift mellem os kom i Gang, har virket Noget, som er Talen værd paa Land og Skrifter udenlands, og da nu, siden Tredivaarskrigen, den verbale Indflydelse ei heller, i det Mindste sees at have været synkelig, saa er det klart, at mange Dyd om Norden i den sidste Tid, saae ei i Verdens. Kroniken paa deres reise Sted, og mange Dyd, forholdsviis, maatte jeg tale, hvis jeg, under den Stikkelse min Bog har nu, skulde gjentaget hvad jeg forhen sagde om Norden. Ser, da jeg led Præst. Rungen-raade, var det mig ikke blot en Hoved. Sag, men en Samvittigheds. Sag, uforbeholden at skilde først og

sidst mit Fædrelands. Deelagtighed i Noden og Broden, nu dreimod, da jeg solet at det er flet indtil Videre noksom, eller forgyves, nu var det mig en Hovedsag, klart at afmale den høitidske Visdom, og lade Danne mænd deri spreite og kende sig selv, forsaavidt de knalste for den. Lidt havde jeg nok til Slutning agtet at sige om Tegtefaberens herinde, dem i tilladte og dem i forbudne Led, om Raad og Uraad, Liv og Nodgang, Skiksmøser og sonderfaarne Linn, ja sonderbrudte Hjerter, Fort sagt om Nordens Forhold i sig selv, og til de store Magter; men, som sagt, jeg naende ei at flytte Staven bort fra Luthers Grav, og langt fra at angre den Rensomhed, indseer jeg nu, at Tavsheds, fra alle Sider betragtet, her tjende bedst. Vil Gud, da skal jeg, seer Julestifelsen, give en Udsigt over Nordens indholdrige Kronike, som i det Mindste skal bevise, at Gjent er ikke glemt, og at her i Danne mark er en Literatur, som Tyskerne neppe vil tillegne sig, og som de dog skal have ondt ved at kalde listos og hverdags.

Nu saare det denne Gang være nok talt om mine viktige eller formeentlige peccata omissionis, og disse turde vel i de Høfsted Dine synes ubetydelige imod de mange og flere sjærlige Synder, man sagtens vil finde mig skyldig i; men derom kan jeg

